

Exo

Chapter 5

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

פִּרְעֹה	אֶל-	וַיֹּאמְרוּ	וְאַהֲרֹן	מֹשֶׁה	בָּאוּ	וְאַחַר	1
Piraun	dhateng-	lan-sami-ngandika	lan-Harun	Musa	sami-rawuh	Lan-sasampunipun	
H6547	H0413	H0559	H0175	H4872	H0935		
עַמִּי	אֶת-	שִׁלַּח	יִשְׂרָאֵל	אֱלֹהֵי	יְהוָה	אָמַר	כֹּה-
umat-Kula	kaliyan-	Lèpasaken	Israèl	Gusti-Allahipun	Yéhuwah	ngandika	mekaten-
	H0853	H7971	H3478	H0430	H3068	H0559	H3541
		בְּמִדְבָּר:		לִי	וַיִּחַנּוּ		
		wonten-ing-ara-ara-samun		kangge-Kula	lan-sami-ramè-ramè		H2287

Sawuse mangkono Nabi Musa lan Rama Harun tumuli padha sowan marang ing ngarsane Sang Prabu Pringon sarta matur: "Dhawhipun Pangeran Yehuwah Gusti Allahipun Israel makaten: Sira nglilanana umatingSun supaya padha menyang ing pasamunan nganakake riyaya konjuk marang Ingsun!"

בְּקִלּוֹ	אֲשַׁמַּע	אֲשָׁר	יְהוָה	מִי	פִּרְעֹה	וַיֹּאמֶר	2
dhateng-swantenipun	kula-kedah-mireng	ing kang	Yéhuwah	sinten	Piraun	Lan-ngandika	
	H8085		H3068	H4310	H6547	H0559	
וְגַם	יְהוָה	אֶת-	יְדַעְתִּי	לֹא	יִשְׂרָאֵל	אֶת-	לְשִׁלַּח
lan-ugi	Yéhuwah	kaliyan-	kula-sampun-tepang	mboten	Israèl	kaliyan-	kangge-nglèpasaken
H1571	H3068	H0853	H3045	H3808	H3478	H0853	H7971
		אֲשַׁלַּח:		לֹא	יִשְׂרָאֵל	אֶת-	
		kula-badhé-nglèpasaken		mboten	Israèl	kaliyan-	
		H7971		H3808	H3478	H0853	

Nanging pangandikane Sang Prabu Pringon: "Sapa ta Yehuwah iku, kang prentahe kudu sunestokake bab nglilani lungane wong Israel? Ingsun ora wanuh karo Yehuwah iku lan uga ora bakal nglilani lungane wong Israel."

עָלֵינוּ	נִקְרָא	הָעִבְרִים	אֱלֹהֵי	וַיֹּאמְרוּ	3	
kaliyan-kita	sampun-pinanggih	tiyang-Ibrani	Gusti-Allahipun	Lan-sami-ngandika		
	H7122	H5680	H0430	H0559		
בְּמִדְבָּר		יָמִים	שְׁלֹשֶׁת	דְּרָדִי	נָא	נִלְכָה
wonten-ing-ara-ara-samun	dinten	tigang	margi	sumangga	sumangga-kita-kesah	
		H3117	H7969	H1870	H4994	H3212
יִפְנְעֵנוּ	פֶּן-	אֱלֹהֵינוּ	לִיהוָה	וְנוֹבְחָהּ		
nyerang-kita	supados-mboten-	Gusti-Allah-kita	dhateng-Yéhuwah	lan-kurban-sembelèhan		
H6293	H6435	H0430	H3068	H2076		
		בְּקָרְב:	אוּ	בְּקָרְב:		
		kanthi-pedhang	utawi	kanthi-pageblug		
		H2719		H1698		

Ature Nabi Musa lan Rama Harun: "Gusti Allahipun tiyang Ibrani sampun manggihi kawula. Sapunika panjenengan dalem mugni karsaa nglilani kawula sami kesah dhateng pasamunan tebihipun lampahan tigang dinten, badhe saos kurban dhateng Pangeran Yehuwah, Gusti Allah kawula, supados kawula sampun ngantos kadhawahan ing pageblug utawi pedhang."

וְאֶהְרֹן מֹשֶׁה לְמָה מִצְרַיִם מֶלֶךְ אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר 4
lan-Harun Musa kenging-menapa Mesir raja dhateng-piyambakipun Lan-ngandika
[H0175](#) [H4872](#) [H4100](#) [H4714](#) [H4428](#) [H0413](#) [H0559](#)

לְכִי מִמְעָשָׂי הָעַם אֶת- תִּפְרִיעֵנוּ
sami-kesaha saking-padamelan-ipun tiyang kaliyan- sami-ngalang-alangi
[H3212](#) [H4639](#) [H0853](#)

לְסִבְלַתְיִכֶם:
dhateng-momotan-ipun
[H5450](#)

Nanging Sang Nata ing Mesir ngandika: “He Musa lan Harun, yagene sira padha nindakake kang njalari bangsa iki banjur nglirowakake pagaweane? Lungaa, sira nglakonana pagaweanira dhewe!”

הָאָרֶץ עַם עֵתָה רַבִּים הֵן- פְּרִיעָה וַיֹּאמֶר 5
nagari tiyang sapunika kathah mangga-mirsani- Piraun Lan-ngandika
[H0776](#) [H6258](#) [H2005](#) [H6547](#) [H0559](#)

מִסִּבְלַתְיִם:
saking-momotan-ipun אֲתָם וְהִשְׁבַּתְתֶּם
saking-momotan-ipun piyambakipun lan-sami-mandheg-aken
[H5450](#) [H0853](#)

Pangandikane Sang Prabu Pringon maneh: “Delengen, cacaha bangsamu ana ing nagara kene wus akeh banget, mangka sira kok arep nglerenake anggone nyambut-gawe peksan!”

הַמְנַשִּׁים אֶת- הַהוּא בֵּינוֹם פְּרִיעָה וַיִּצְוֵ 6
mandhor-mandhor kaliyan- punika wonten-ing-dinten Piraun Lan-dhawuh
[H5065](#) [H0853](#) [H1931](#) [H3117](#) [H6547](#) [H6680](#)

לְאֹמֶר:
pangandika שֹׁטְרִי וְאֶת- בְּעֵם
pangandika juru-tulis-ipun lan-kaliyan- wonten-ing-tiyang
[H0559](#) [H7860](#) [H0853](#)

Ing dina iku uga Sang Prabu Pringon dhawuh marang para pambereging bangsa iku lan marang mandhor-mandhore wong-wong mau dhewe, mangkene:

לְלֶכֶן לְעַם דָּמִי לְמַרְיָנִי תֵּאֲסֹפוּן לָא 7
kangge-ndamel-bata dhateng-tiyang dami kangge-maringi sami-terus-maringi Mboten
[H8401](#) [H5414](#) [H3254](#) [H3808](#)

וְלִכְנֵי הֵם שְׁלֵשָׁם כְּתָמוּל הַלְבָּנִים
sumangga-sami-kesah piyambakipun kapriyen kados-kala-wingi bata-bata
[H3212](#) [H1992](#) [H8032](#) [H8543](#) [H3843](#)

דָּמִי לְהֵם וְקִשְׁשֵׁנוּ
dami kangge-piyambakipun lan-sami-ngempalaken
[H8401](#)

“Bangsa iku anggone gawe bata ora susah diwenehi damen kaya dhek wingi-wingine, kareben padha golek dhewe.

8
 וְאֵת־ מִתְכַּנֶּתֶת הַלְּבָבִים אֲשֶׁר הֵם עֲשִׂים תְּמוּלָּה שְׁלֹשָׁם
 Lan-kaliyan- cacah bata-bata ingkang piyambakipun sami-ndamel kala-wingi kapriyen
[H0853](#) [H4971](#) [H3843](#) [H1992](#) [H8543](#) [H8032](#)

תְּשִׂימוּ תְּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תְּנַרְעוּ מִזְנוּ
 sami-nemtokaken wonten-inggil-piyambakipun mboten saking-piyambakipun sami-ngurangi
[H3212](#) [H3808](#) [H1639](#)

כִּי־ נִרְפִים הֵם עַל־ כֶּן הֵם זְעָקִים לְאֹמֵר
 kesed amargi- piyambakipun mila- punika piyambakipun sami-sambat pangandika
[H7503](#) [H1992](#) [H1992](#) [H6817](#) [H0559](#)

לְאֹלֵהֵינוּ: נִזְבְּחָה נִזְבְּחָה
 dhateng-Gusti-Allah-kita sumangga-kita-kurban-sembelèhan sumangga-kita-kesah
[H0430](#) [H2076](#) [H3212](#)

Nanging setorane bata ajeg cacah kaya wingi-wingine, ora kena disuda, marga wong-wong iku kesed. Mulane padha bengok-bengok: Kawula mugè kalilana kesah badhe saos kurban dhateng Allah kawula.

9
 תְּכַבֵּד תְּעַבְדָּה עַל־ הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשֶׂה־ בָּהּ
 Awrataaken padamelan wonten-ing- tiyang-tiyang lan-sami-nindakaken- piyambakipun
[H3513](#) [H5656](#) [H0376](#)

וְאֵל־ יִשְׁעוּ יִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי־ שִׁקְרָה: דְּבַר־בְּרִי־
 lan-sampun- sami-migatosaken dhateng-pangandikan-pangandikan- goroh
[H0408](#) [H8159](#) [H1697](#) [H8267](#)

Pagaweane wong-wong iku kudu ditambahi abote, nganti gagasane mung tumuju marang pagawean, lan aja nganti katut marang tetembungan kang dora.”

10
 וַיִּצְאֹ וַיִּשְׁתְּרִי מַנְדְּחֹר־מַנְדְּחֹר נִנְשִׁי הָעָם וַיִּשְׁטְרוּ וַיִּאֲמְרוּ אֶל־
 Lan-sami-medal mandhor-mandhor tiyang lan-juru-tulis-ipun lan-sami-ngandika dhateng-
[H3318](#) [H5065](#) [H7860](#) [H0559](#) [H0413](#)

הָעָם לְאֹמֵר כֹּה אֲמַר פִּרְעֹה אֵינִי נִתְּן
 tiyang pangandika mekaten ngandika Piraun mboten-kula maringi
[H0559](#) [H3541](#) [H0559](#) [H6547](#) [H0369](#) [H5414](#)

לָכֵם דָּמִי: דָּמִי
 dhateng-panjenengan-sedaya dami
[H8401](#)

Para pambereging bangsa mau lan para mandhore nuli padha tutur marang umat: “Dhawuhe Sang Prabu Pringon mangkene: Sira iku wus ora sunparingi damen maneh.

11
 אֲתֵם לְאֹמֵר לָכֵם דָּמִי קָחוּ
 Panjenengan-sedaya sami-kesaha sami-mendhet kangge-panjenengan-sedaya dami
[H3212](#) [H3947](#) [H8401](#)

מִנְעַבְרֵי־תְּכַבֵּד מִנְעַבְרֵי־תְּכַבֵּד מִנְעַבְרֵי־תְּכַבֵּד מִנְעַבְרֵי־תְּכַבֵּד מִנְעַבְרֵי־תְּכַבֵּד
 saking-pundi saking-pundi saking-pundi saking-pundi saking-padamelan-ipun
[H4672](#) [H0369](#) [H1639](#) [H5656](#)

דָּבָר: דָּבָר
 prakawis
[H1697](#)

Sira padha goleka damen dhewe, ngendi saolehe, ewadene setoranira ora kena kurang!”

קש	לְקַשֵּׁשׁ	מִצְרַיִם	אַרְצָא	בְּכֹל-	הָעָם	וּלְיָפֵן	12
dami-kering	kangge-ngempalaken	Mesir	nagari	wonten-ing-sedaya-	tiyang	Lan-sumebar	
H7179		H4714	H0776	H3605			

לְתַבֵּן:
kangge-dami
[H8401](#)

Bangsa mau banjur padha pating salebar menyang ing sawratane tanah Mesir perlu golek bonggol gandum kanggo lirune damen.

דְּבַר-	מַעֲשֵׂיכֶם	כְּלוּ	לְאִמָּר	אֲצִימ	וְהַנְּשִׂים	13
prakawis-	padamelan-ipun	Tunasakenipun	pangandika	sami-ndeseg	Lan-mandhor-mandhor	
H1697	H4639	H3615	H0559	H0213	H5065	

הַתְּבֹן:	בְּהֵיּוֹת	כְּאִשָּׁר	בְּיוֹמוֹ	יָנִים	
dami	nalika-wonten	kados-déné	saben-dintenipun	dinten	
H8401	H1961		H3117	H3117	

Para pambereg tansah ngatag-atag, pangucap: "Pagaweanmu rampungna, yaiku kewajibanmu sadina, dipadha kaya nalika isih oleh merang!"

שָׁמוּ	אֲשֶׁר-	יִשְׂרָאֵל	בְּנֵי	שֹׁטְרֵי	וְיָכֹו	14
sami-nemtokaken	ing kang-	Israèl	putra-putranipun	juru-tulis	Lan-sami-dipun-gebugi	
		H3478		H7860	H5221	

לֹא	מֵדַע	לְאִמָּר	פִּרְעָה	נְשִׂים	עַלֵּהֶם	
mboten	kenging-menapa	pangandika	Piraun	mandhor-mandhor	wonten-inggil-piyambakipun	
H3808	H4069	H0559	H6547	H5065		

תְּמוּל	גַּם-	שְׁלֶשֶׁם	כְּתִמוּל	לְלִבֵּן	חָקְקֶם	כְּלִיָּתֶם	
kala-wingi	ugi-	kapriyen	kados-kala-wingi	kangge-ndamel-bata	jatah-ipun	sami-mungkasi	
H8543	H1571	H8032	H8543		H2706	H3615	

הַיּוֹם:	גַּם-
dinten-punika	ugi-
H3117	H1571

Para pamberege Sang Prabu Pringon iku padha nggebugi mandhor-mandhor Israel, kang padha diangkat dening wong-wong iku kalawan pangucap: "Yagene ladenmu bata dina iki cacache ora kaya ladenmu dhek wingi?"

פִּרְעָה	אֶל-	וַיִּצְעֲקוּ	יִשְׂרָאֵל	בְּנֵי	שֹׁטְרֵי	וַיִּבְאוּ	15
Piraun	dhateng-	lan-sami-sesambat	Israèl	putra-putranipun	juru-tulis	Lan-sami-rawuh	
H6547	H0413	H6817	H3478		H7860	H0935	

לְעַבְדֵיהֶם:	כֹּה	תַּעֲשֶׂה	לְמָה	לְאִמָּר
dhateng-abdi-abdinipun	mekaten	nindakaken	kenging-menapa	pangandika
H5650	H3541		H4100	H0559

Jalaran saka iku para mandhor Israel mau padha seba marang ing ngarsane Sang Prabu Pringon, ngaturake prakara iku, unjuke: "Para abdi dalem punapaa dene sami panjenengan dalem etrapi kados mekaten?"

אמרים sami-ngandika H0559	ולבנים lan-bata-bata H3843	לעבדיך dhateng-abdi-abdinipun H5650	נתן dipun-paringi H5414	אין mboten-wonten H0369	תבן Dami H8401
וחטאת lan-dosa H2398	מכים sami-dipun-gebugi H5221	עבדיך abdi-abdinipun H5650	והנה lan-mangga-mirsani H2009	עשו sami-damelaken	לני dhateng-kita
					עמך: rakyatipun

Abdi dalem sami boten dipun sukani merang, ewasamanten sami dipun prentahi damel banon, wewah malih abdi dalem mawi dipun gebagi, mangka ingkang lepat punika para kawula dalem.”

אתם panjenengan-sedaya	כן punika	על-מילא- kesed	אתם panjenengan-sedaya	נרפים kesed H7503	וילאמר Lan-ngandika H0559
ליתהוה: dhateng-Yéhuwah H3068	נובחה sumangga-kita-kurban-sembelèhan H2076	גלכה sumangga-kita-kesah H3212	אמרים sami-ngandika H0559		

Nanging pangandikane: “Sira iku wong kesed, wong kesed! Mulane ujarira: Kawula mugi sami kalilana kesah saos kurban dhateng Pangeran Yehuwah.

ינתן badhé-dipun-paringi H5414	לא- mboten-	ותבן lan-dami H8401	עבדו sami-ngawula H5647	לכו sami-kesaha H3212	ועתה Lan-sapunika H6258
		תתנו: sami-maringi H5414	לבנים bata-bata H3843	ותכן lan-cacah H8506	לכם dhateng-panjenengan-sedaya

Mulane saiki padha mundura! Nyambuta gawe, nanging merang ora bakal diwenehi, ewadene sira padha setora bata padha karo adat-sabene!”

ברע wonten-ing-awon	אתם piyambakipun H0853	ישׂראל Israèl H3478	בני- putra-putra-	שטריו juru-tulis H7860	וילאמר Lan-sami-mirsani H7200
ביומו: saben-dintenipun H3117	יום dinten H3117	דיבר- prakawis- H1697	מלבניכם saking-bata-ipun H3843	תגרעו sami-ngurangi H1639	לאמר mboten- pangandika H0559

Ing kono para mandhor Israel padha ngreti, yen pancen ana ing sajroning karibedan, marga padha dipangandikani: “Kowe padha ora kena ngurangi cacah setoran bata saben dinane.”

נצבים ngadeg H5324	אהרן Harun H0175	ואת- lan-kaliyan- H0853	משה Musa H4872	את- kaliyan- H0853	ויפגעו Lan-sami-pinanggih H6293
פרעה: Piraun H6547	מאת saking H0854	בצאתם nalika-medal-piyambakipun H3318	לקראתם kangge-methuk-piyambakipun H7125		

Mulane bareng kapethuk Nabi Musa lan Rama Harun, kang padha nyegat undure saka ing ngarsane Sang Prabu Pringon,

		יְהוָה Yéhuwah H3068	יָרָא Mugi-mirsani H7200	אֱלֹהִים dhateng-piyambakipun H0413	וַיֹּאמְרוּ Lan-sami-ngandika H0559	
רִיחְנוּ ambunipun H7381	אֶת- kaliyan- H0853	הַבְּאֲשָׁתָם sami-ndamel-bosok H0887	אֲשֶׁר ing kang H8199	וַיִּשָּׁט lan-ngadili H8199	עֲלֵיכֶם wonten-inggil-panjenengan-sedaya	
	לְתֵת- kangge-maringi- H5414	עַבְדָיו abdi-abdinipun H5650	וּבְעֵינַי lan-wonten-ing-mripatipun	פִּירָאון Piraun H6547	בְּעֵינַי wonten-ing-mripatipun	
			לְהַרְגֵנוּ: kangge-mejahi-kita H2026	בְּיָדָם wonten-ing-tanganipun H3027	תָּרַב pedhang H2719	

banjur padha matur mangkene: “Pangeran Yehuwah mugi nguninganana pandamel panjenengan sarta maringi paukuman dhateng panjenengan, margi panjenengan sampun sami ndadosaken bacin nama kula sadaya wonten ngarsanipun Sang Prabu Pringon saha para abdinipun, lan margi saking makaten panjenengan prasasat nyepengi lading dhateng tiyang-tiyang punika kangge mejahi kula.”

לָמָּה kenging-menapa H4100	אֲדֹנָי Gusti-kula H0136	וַיֹּאמְרוּ lan-ngandika H0559	יְהוָה Yéhuwah H3068	אֶל- dhateng- H0413	מוֹשֶׁה Musa H4872	וַיֵּשֶׁב Lan-wangsul H7725	22
זֶה punika H2088	לָמָּה kenging-menapa H4100	הַזֶּה punika H2088	לָעַם dhateng-tiyang	הַרְעַתָּה Panjenengan-sampun-ndamel-awon			

שְׁלַחְתָּנִי:

Panjenengan-ngutus-kula
[H7971](#)

Nabi Musa banjur wangsul sowan marang ing ngarsaning Pangeran Yehuwah, sarta munjuk: “Dhuh Pangeran, kados pundi dene Paduka nandukaken kasangsaran kados makaten dhateng umat punika? Punapaa dene kawula ingkang Paduka utus?”

בְּשָׁמַיִךְ wonten-ing-asmanipun H8034	לְדַבֵּר kangge-ngandika H1696	פִּירָאון Piraun H6547	אֶל- dhateng- H0413	בְּאֶרְצִי kula-rawuh H0935	וּמֵאֵז Lan-saking-nalika	23
	לֹא- mboten- H3808	וְהַגְּלִי lan-ngluwari H5337	הַזֶּה punika H2088	לָעַם dhateng-tiyang	הַרְעַתָּה sampun-ndamel-awon	
			עַמּוּדָא: umatipun	אֶת- kaliyan- H0853	הַצְּלֵת Panjenengan-sampun-ngluwari H5337	

Awitdene wiwit sowan kawula ing ngarsanipun Sang Prabu Pringon, ngunjukaken atur atas asma Paduka, bangsa punika dipun etrapi ingkang awon, mangka Paduka babar-pisan boten ngluwari umat Paduka.”